

TZ MPSV: SOCIÁLNÍ REFORMA PO ZAPRACOVÁNÍ PŘIPOMÍNEK

Ministerstvo práce a sociálních věcí vypořádalo připomínky k novelám zákonů předkládaných v rámci tzv. Sociální reformy I. Ta počítá zejména se zavedením jednotného výplatního místa dávek, snížení počtu vyplácených dávek jejich agregací do větších celků, zavedení efektivního hodnocení příjmů žadatelů o dávky a upřednostnění vyplácení dávek elektronicky převodem nebo sociální kartou. MPSV se mj. na základě připomínek opakovaně zabývalo také posuzováním zdravotního stavu pro příspěvek na péči. Nově nastavená pravidla kopírují metodiku dnes ve světě hojně využívanou a i v českých poměrech plnohodnotně testovanou. MPSV mj. požádalo o vyjádření Vědeckou lékařskou radu sestávající z nejvyšších lékařských kapacit v ČR (*viz níže*).

Změny v oblasti sociálních dávek jsou vedeny snahou mít k dispozici dostatek prostředků pro výplatu dávek osobám, které je skutečně potřebují. Efektivnějšího systému bude dosaženo primárně cestou snížení nákladů na vlastní administraci, nikoli snižováním vyplácených dávek. Předložený návrh zákona obsahuje mechanismus, kterým se sjednocují agendy všech nepojistných sociálních dávek do struktury Úřadu práce České republiky. Působnost Úřadu práce České republiky v sociální oblasti se podstatně rozšiřuje. Vedle dosavadní působnosti v oblasti služeb zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a státní sociální podpory bude Úřad práce České republiky nově plnit úkoly na úseku dávek pro osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči a dávek pomoci v hmotné nouzi.

Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci vypořádání jednotlivých připomínek upravilo některá navrhovaná opatření dle předložených argumentů. Ty vyplynuly z věcné diskuze s jednotlivými připomínkovými místy, mj. i s organizacemi sdružující zdravotně handicapované a poskytovateli sociálních a zdravotních služeb. Zde jsou některé z uplatněných změn:

Zachování ZTP a ZTP/ P průkazů

Pro zachování všech výhod držitelů průkazů ZTP a ZTP/ P bude v legislativě i nadále zakotveno toto označení průkazů, změní se pouze samotný nosič – papírové průkazy budou nahrazeny tzv. sociální kartou (po dvouletém přechodném období, kdy budou platit oba typy průkazů). Výhody spojené s užíváním průkazů zůstanou zachovány v dnešní podobě.

Dávka na pořízení motorového vozidla

Motorové vozidlo bude v seznamu zvláštních pomůcek a bude na něj možno čerpat příspěvek. Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku v tomto případě bude 100 000 Kč (stejně jako nyní příspěvek na zakoupení motorového vozidla).

Příspěvek na mobilitu

Příjmový test (příjem osoby a společně posuzovaných osob) se pro účely této dávky ruší. Oprávněnou osobou bude osoba s postižením v oblasti mobility a orientace. Na výši dávky nebude mít vliv, jak často a z jakých důvodů se osoba dopravuje. Příspěvek na mobilitu bude poskytován ve výši 400 Kč měsíčně. U osob, které získají navíc příspěvek na zvláštní pomůcku (na zakoupení motorového vozidla), bude příspěvek na mobilitu 200 Kč měsíčně.

Otázka vstupu do obydlí

Bylo zpřesněno, že vstup do obydlí, tj. provedení sociálního šetření, bude pouze pro účely příspěvku na zvláštní pomůcky (ověření, zda osoba může pomůcku používat ve svém sociálním prostředí; jaké další pomůcky, předměty, zdravotnické prostředky využívá apod.).

Věk rozhodný pro vznik nároku na příspěvek na péči

V návrhu došlo k posunu z původně plánovaných 3 roky věku dítěte. Aktuální právní úprava tedy počítá s věkem jeden rok dítěte, tak jak požadovala Národní rada zdravotně postižených.

Zrušení tzv. kapesného - povinného zůstatku z příjmů

Po uhrazení poplatků za bydlení a stravu v pobytových zařízeních sociálních služeb dnes klientům zůstává povinně 15 % příjmu jako tzv. kapesné. NRZP požadovala zachování platného stavu. MPSV v tomto případě částečně vyhovělo, o sníženou úhradu si nyní musí uživatel požádat a čestným prohlášením deklarovat, že nemá příjmy vlastní ani osoby, které jsou k němu povinny výživou.

MPSV požádalo v rámci hodnocení posuzování zdravotního stavu pro příspěvek na péči o vyjádření Vědeckou lékařskou radu sestávající z nejvyšších lékařských kapacit v ČR. Zde je závěrečné stanovisko Rady, které bylo přijato v Praze dne 30. března 2011:

Vědecká lékařská rada ministra práce a sociálních věcí pro aplikaci poznatků lékařské vědy do oblasti sociálního zabezpečení a zaměstnanosti

Cílem navržených legislativních úprav MPSV je agregace spektra dávek, jejich smyslu i okruhu osob, kterým má být dávková pomoc poskytována. Domníváme se, že navrhované změny mají potenciál pozitivně regulovat použití veřejných prostředků v systému sociálního zabezpečení, umožnit lepší cílení a individualizaci dávek. Zjednodušení řízení a racionalizace procesů na úřadech práce povede k poklesu nákladů na jejich administraci. Sjednocení výplaty nepojistných dávek sociální ochrany do jednoho správního orgánu přináší i menší časové a psychické zatížení klientů.

Rada považuje návrh za logicky a věcně vyvážený se zachováním potřebné míry sociální ochrany klientů systému.

Z čistě medicínského hlediska podporujeme zrušení statusu osoby zdravotně znevýhodněné, neboť systém pracovně lékařské péče dostatečně zajišťuje, aby osoby trpící pouze funkčně lehkými poruchami, poruchami kompenzovanými, které nepůsobí omezení či snížení pracovní schopnosti byly zařazeny na zdravotně vhodnou práci.

Velmi přínosné je rozdělení rozdělení dávek na dvě položky

- a) příspěvek na mobilitu
- b) příspěvek na zvláštní pomůcky.

Vyhovující je i rozdělení do věkových skupin. Z hlediska vývoje lidského organismu vyhovuje i věková hranice tří let. Z hlediska sociálního je diskuse o nastavení věkové hranice 1 – 3 roky relevantní.

Rada souhlasí se změnou posuzování závislosti a s transformací 36 úkonů na 10 ucelených úkonů v oblasti každodenního života. Tím dojde ke zjednodušení, zpřehlednění a menší administrativní zátěži pro všechny strany, při čemž je zachován

čtyřstupňový model a jsou zachovány věkové kategorie. Zejména je důležité kritérium určující nepříznivý zdravotní stav v době trvající déle než jeden rok.

Při konkrétním hodnocení vyhovuje čtyřstupňová škála, věkové rozdělení i popis schopností zvládat základní životní potřeby i hodnocení funkčního dopadu. Výhodou je posuzování člověka jako celku.

Viktorie Plívová
vedoucí tiskového oddělení
a tisková mluvčí